

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsako sredo.

Naročnina:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vživaj
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
ča. — Plača in toži-
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Iz parlamenta.

Boj na nož med vlado in opozicijo. — Obstrukcija in njena sredstva. — Pritisk vlade. — Zapisniki. — Kako varujejo vladinovi svoji pristaše.

V vseh parlamentih je navada, da se poslanci razdelijo na dve skupini: na skupino, ki je zastopana v vladi in ki izvoli iz svoje sredine ministre, in pa na skupino, ki vladi nasprotuje, ker se pač ne strinja z načeli in z nameni strank, ki so zastopane v vladi. To drugo skupino imenujemo opozicijo (od latinske besede opponere = nasprotovati). Tako ločitev od ljudstva izvoljenih zastopnikov opazujemo tudi v občinah, kjer predstavlja »vlado« g. župan s svojo večino, manjšina pa so njegovi »nasprotniki« ali »opozicija«.

Parlamentarni običaj je dalje, da večina vlada, opozicija pa kontrolira ali nadzoruje delo vlade. Vlada hvali svoje predloge in jih brani, opozicija pa jih kritizira, presoja in predlaga izpremembe. Če je vlada pametna, se nikakor ne protivi, da ne bi pristala na kakšno izpremembo, ki jo predlaga opozicija. Kar je dobro in pametno, je vedno dobro in pametno, tudi če pride od strani opozicije.

Vlada se pa lahko postavi tudi na stališče, da opoziciji sploh ne da priti do besede in da že od vsega početka vse odklanja, kar koli predlaga opozicija, pa naj bodo predlogi opozicije še tako dobri in pametni. To je stališče trme in strankarske zagrizenosti, ni pa to stališče pameti! Tudi v naših občinah vidimo ponekod isti pojav, da namreč večina z županom na čelu kar na gladko zavrže vsak predlog opozicije, pa če je še tako pameten in koristen, in sicer zgolj iz trme, ker je to ali to predlagala opozicija.

Na stališče trme in strankarske zagrizenosti se je postavila tudi današnja vlada v Beogradu. Vlada ima številčno večino, to je res, toda dočim druge vlade, ki imajo tudi številčno večino, vseeno rade sodelujejo z opozicijo, ker sede tudi v opoziciji jako pametni ljudje, se je naša vlada postavila na stališče, da se mora opozicija vladni večini brezpogojno pokoriti. Sedanja naša vlada ne mara sodelovanja opozicije, ampak zahteva za sebe absolutno komando.

Taka zahteva gre pa predaleč. Tudi opozicija je izvoljena od ljudstva, čeprav ne od večine ljudstva in slišati se mora torej tudi njen glas. Sedanja vlada v Beogradu pa tega glasu noče niti slišati in zato ni čudno, če je opozicija posegla po skrajnem sredstvu, da uveljavi svoje pravo, namreč po obstrukciji.

»Obstrukcija« je oviranje dela. Če rineš ti naprej, te tiščim jaz nazaj in sicer tako dolgo, dokler ne dosežem, da se tudi moja pravica upošteva. Do pravega zakonodajnega dela pri takem prerivanju seveda ne more priti, to je jasno. Eno dobro stran pa ima končno tudi obstrukcija, in sicer to, da opozicija v te vrste borbi svojo kontrolo vladnega dela do skrajnosti poostri, kar ima včasih tudi svoje dobre strani.

Kako je prišlo do obstrukcije?

Rekli smo, da sedanja vlada noče trpeti kritike opozicije, ampak da hoče s svojo večino absolutno komandirati. To pa hoče vlada zato, ker hoče spraviti na dnevni red pogodbo z Italijo (nettunske konvencije), potem pa zakon o zunanjem posojilu.

Kritike pogodbe z Italijo se vlada boji, ker je pogodba zlasti za Hrvate huda. Pri posojilu pa se gre zopet za uporabo posojila, ki bi ga vlada rada porabila po svoje (da bi Srbijanci dobili vse, mi prečani pa plačevali).

Da se tem težavam izogne in da pridobi na času, je vlada sklenila, da seje parlamenta odloži, kar se je za nekaj dni tudi zgodilo. Opozicija seveda se je temu uprla in da vlado prisili, da parlament zopet skliče, je vložila opozicija obtožnico proti bivšemu ministru pravosodja dr. Subotiću zaradi korupcije in kršenja zakona.

Ker je bila obtožnica vložena popolnoma v redu, je morala vlada parlament zopet sklicati.

Obstrukcija.

Da prepreči vladine načrte in jo prisili na popustljivost, je opozicija sklenila obstrukcijo. To se dela na ta način, da se razprava o obtožnici kolikor mogoče zavleče. Zavleče pa se razprava na ta način, da se prijavi kolikor mogoče mnogo govornikov, potem pa tako, da se pred prehodom na dnevni red postavlja še kolikor mogoče predlogov o zapisniku pretekla seje itd.

Ta borba se sedaj vodi v parlamentu. Ko bo končana — pride na vrsto zopet redno delo, če bo sploh pod sedanjo vlado do rednega dela še prišlo.

Nasilja.

V času, odkar se vodi obstrukcija, je prišlo zaradi pogodbe z Italijo skoro po vsej državi do znanih demonstracij. Najhujše je bilo v Beogradu, kjer je, kakor smo že poročali, prišlo do težkih spopadov med dijaki in policijo, potem pa celo tako daleč, da je dala vlada z žandarji odstraniti iz parlamenta nekaj opozicijskih poslancev. To postopanje vlade je naravno še bolj zaostrilo že itak napeto razmerje med vlado in opozicijo, ki traja še danes.

Zanimivosti.

Čeprav se boj med vlado in opozicijo ne tiče rednega zakonodajnega dela, vendar je rodil tudi nekaj dobrih stvari.

Dobro je in prav, da je naš tov. poslanec Pucelj dosegel s štirimi govori to, da se zapisniki o skupščinskih sejah vendar enkrat vodijo tudi v slovenskem jeziku in sicer vsak četrti zapisnik (kadar je na vrsti slovenski tajnik, da sestavi zapisnik o poteku seje).

Vojska za slovenski zapisnik je trajala dolgo, toda končno je le zmagal tov. Pucelj.

Vladna večina se je poskušala na vse načine izmazati, toda Pucelj ni odnehal. Poskusil je n. pr. napraviti slovenski zapisnik tako, da so kratkomašo srbski zapisnik dali prestaviti na neki »jugoslovenski« jezik (pol srbsko, pol slovensko). Pa ni šlo. Ko končno le vse obnavljanje ni nič pomagalo, so se gospodje udali. Z govori o zapisniku pa je opozicija ob enem pridobila mnogo časa in zato je žel poslanec Pucelj za svojo vztrajnost mnogo odobravanja od strani celokupne opozicije.

Povedano pa bodi, da so se ravno glede slovenskih zapisnikov najbolj upirali klerikaleci, ki tako radi trdijo o sebi, da so »edini legitimni zastopniki Slovenstva...« Kaj človek vsega ne stori za en sam vladni stolček! Upirali so se kljub temu, da jih je poslanec Pucelj opozoril na besede dr. Korošca, ki je lani rekel, da se za Slovenijo in Slovence ne bo zavzemalo samo 20 poslancev SLS, ampak tudi 130 radikalov.

Štirje (!) govori poslancev Pucelja za slovenski zapisnik pa so bili potrebni v času, ko so klerikaleci slovesno proslavljali obletnico svoje zveze z radikali na Bledu. Klerikaleci so namreč povabili radikale na ljubljanski velesjem in res je prišlo v Ljubljano osem radikalnih poslancev, ki so bili gosti predsednika ljubljanske oblastne skupščine dr. Natlačena. Popoldne istega dne so se odpeljali na Bled, odkoder so poslali predsedniku vlade v Beograd sledečo brzojavko:

»Pošiljamo Vam srčne pozdrave z Bleda, kjer je bil položen temeljni kamen trajnega prijateljstva med radikali in SLS.«

Ta pozdrav so podpisali: dr. Natlačen, poslanec Kremžar in prof. Remec.

To prijateljstvo je tako »trajno« in močno in tako koristno za Slovence, da je moral priti poslanec Pucelj s štirimi govori, da izvojuje slovenski zapisnik parlamentarnih sej!

Pravilnost zapisnikov.

V razpravah o zapisnikih pa je opozoril poslanec Pucelj še na eno važno zadevo. To je točnost zapisnikov.

Poslanec Pucelj je opozoril, da stoji v nekem zapisniku, da se je seja začela ob pol deseti uri, čeprav se je seja začela eno uro kasneje. Pucelj je zahteval, da se to popravi, kajti na podlagi netočnih zapisnikov, ki so pa uradni akti, se vlada vedno lahko sklicuje na to, kako da je pridna in kako dela, čeprav to ni res. Zato morajo biti take stvari točno zapisane. Če bodo zapisniki sestavljeni točno, bo narod spoznal resnico, da vlada nič ne dela, ker bo razvidno iz zapisnikov, koliko minut sede ministri na svojih stolcih (navadno jih sploh ni na seje).

Lepa pravica!

Poslanec Pucelj je v svojem govoru omenil tudi gorostasen slučaj, kako pomaga radikalija svojim zvestim pristašem, da se izogone zasluženim sodnijski kazni. Slučaj je sledeč:

V Prekmurju je služboval kot obmejni policijski komisar neki človek iz Srbije, seveda radikal. Ta človek je oskrnil v Prekmurju neko šestletno (!) deklico. Mariborsko

sodišče je tega prasca seveda obsodilo in mu je namesto zasluženih vešal dalo po zakonu samo 3 mesece zapora. Odsedela pa ta zverina svoje kazni ni, pač pa ga je minister za notranje zadeve imenoval za pravnega referenta (!) pri nekem velikem županstvu, seveda v Srbiji. Sodišče je večkrat zahtevalo, naj mu ga izroče, da bo odsedel svojo kazen, toda minister za pravosodje je rekel: »Pisal sem že ministru za notranje zadeve, toda ta ga ne dal! In ga res ni dal tako dolgo, dokler junak, ki kaže svoje svinjsko junaštvo nad 6-letnimi otroci, ni bil — pomiloščen!

Imena te zverine pa niso hoteli zapisati v zapisnik skupščinske seje. Tudi »šef javne varnosti« vsegamogočni g. Žika Lazić ga ni hotel povedati. Povedal pa je njegovo slavno in čestito ime poslanec Pucelj: Tisti človek se piše Nenežić. — Starši nesrečne deklice bodo slavnega »junaka« ohranili v jako lepem spominu!

Svarilo slovenskim dekletom!

Še nekaj moramo omeniti, kar je silno važno zlasti za ona dekleta, ki mislijo, da se

res cedi v Srbiji samo mleko in med, in ki upajo dobiti tam doli dobre službe.

Poslanec dr. Žerjav je povedal, da se tam doli prav pogosto zgodi, da sama policija nazežene slovenska dekleta iz Beograda v južne kraje, kjer padejo v roke brezvestnim trgovcem »z belim blagom«, t. j. trgovcem z dekleti, ki naša nesrečna slovenska dekleta potem prodajajo na Turško in v Egipt v javne hiše, odkoder ni nobene rešitve več! Iz govora dr. Žerjava sledi, da policija take stvari ne le dobro pozna, ampak da mogoče včasih pri takih kupčijah tudi kakšen denar pade tja, kamor ne bi smel pasti.

Zato svarimo slovenska dekleta, naj nikar ne hodijo tja doli iskat služb! Slovenske može in očete pa prosimo, naj vendar že enkrat odlože pretirano sramežljivost in naj zlasti nevedna kmečka dekleta pouče pred odhodom v katerokoli službo, kaj jih lahko čaka, da bodo previdna. Turška gospoda naj mrevari svoje odaliske, če jih hoče, naše ženske pa moramo pred to nevarnostjo kolikor mogoče braniti. Najboljša obramba pa je resno poučevanje o razmerah v tujih krajih. —lj.

Kaj smo delali in govorili v Pragi?

(Nova Srednja Evropa.)

Praško resolucijo z dne 16. maja 1928 o splošni politiki kmetijskih strank, ki so včlanjene pri mednarodnem agrarnem uradu, sem podal v vseh njenih bistvenih točkah že v zadnji številki tega tednika. Ona ima ideološki značaj in zunanje-politični pomen. Daje nam smernice glede splošne politike v celi Srednji Evropi, ki naj postane njen konkretni objekt.

Današnja Srednja Evropa je gospodarsko razbita na veliko število držav, katerih vsaka hoče tvoriti gospodarsko enoto za sebe. Vsaka teh držav vodi svojo lastno trgovinsko, prometno in carinsko politiko brez ozira na sosede. To zelo otežkuje hitro in cenejše izmenjavanje produktov, ovira medsebojni promet, a vsakdanje življenje delovnega ljudstva silno podražuje. Kdo in kakšni pa so ti narodi, ki naseljujejo Srednjo Evropo? To so predvsem Čehoslovaki, Poljaki, Avstrijci, Ogrji, Jugoslovani, nadalje Romuni in Bolgari na Balkanu. Poleg tega se nagibajo danes k Srednji Evropi, kakor se jo zamišlja, tudi male baltičke države Estonija in Letiška, nadalje Finska, katerih ozemlja so nekoč tvorila del carske Rusije. Tudi Holanci se zanimajo za bodočnost Srednje Evrope, nekoliko manj Danci, ki so gospodarsko zelo jaki, zato neodvisni. Baltičke države, ki so potisnjene med mogočni nemško-ruski blok, dobro občutijo svojo nesigurnost, živeč v strahu pred velikimi sosedi. Poljska republika je danes zelo velika; kljub svojim notranjim zmedam je še vedno boljše organizirana kot sovjetska Rusija. Ko si Rusija v Evropi opomore, utegneta postati nemški pritisk na vzhod in ruska sila na zapadu tudi tej novi državi opasna. Avstrija je mala, pol kmetijska, pol industrijska država, ki išče izhoda iz svoje današnje osamelosti. Dr. Seipel, njen današnji kancler, je šel v Prago predavati o nekem filozofsko-teološkem vprašanju — naš dr. Korošec tudi tega ne zna! — in se je še nedavno »zdravil« v Karlovih varih. Kaj je ob teh prilikah govoril s češkimi državnimi vodniki, to nas danes še ne sme zanimati. On grozi, da se bo Avstrija zedinila z Nemčijo, če... »Anschluss« pa, kakor oni imenujejo svojo politično grožnjo, med resnimi dunajskimi politikami, finančniki, industrijci in — to je zelo važno! — tudi med delavstvom ne izziva ti-stega navdušenja, kakor na Koroškem, ki misli še vedno samo nacionalistično. Mi Ju-

goslovani imamo znane težave z Italijo, ki sili iz svojih državnih mej ven, ker je v domovini premalo prostora in kruha za rapidno množče se prebivalstvo. Enako Nemčiji, stremi tudi fašistična Italija po pripravnih prekomorskih kolonijah, kjer bi mogla placirati vsaj del svojega prebivalstva. Ker pa velesile na svoj račun pri oddajanju kolonij niti napram Nemčiji, niti napram Italiji nočejo biti radodarne, zato je njuna zunanje-politična akcija usmerjena danes proti vzhodu. Tu pa postaja Nemčija s svojo veliko gospodarsko kulturo in izvozno možnostjo produktov in ljudi nadležna Češkoslovaški republiki in vsej severni Srednji Evropi s Poljsko in baltičkimi državami vred. Na jugu Srednje Evrope smo pa zlasti Slovenci in Hrvati objekt italijanske gospodarske in politične ofenzive. Današnja razbita Srednja Evropa ima torej interes, v mednarodni politiki podpirati Nemčijo in Italijo pri stremljenju, pridobiti si prekomorskih kolonij. Pri organizaciji Srednje Evrope pa današnja Ogrska še ne prihaja v poštev. V tej deželi vlada še politični in gospodarski absolutizem fevdalnih magnatov, ki gledajo na svoje kmete in delavce kot na svoje sužnje, enako kakor so pred vojno smatrali n. pr. Slovake za suženjski narod. Na Ogrskem se mora poprej izvršiti še gospodarski in politični preobrat in uveljaviti demokracija. Nova Srednja Evropa naj se torej organizira na ozemlju med blokom sovjetskih republik na vzhodu in nemško-italijanskim blokom na zapadu ter naj sega od Baltičkega do Jadranskega in Črnega morja. Narodi te nove Srednje Evrope so pretežno kmetiški. Treba jim je dati enotno socijalno ideologijo, primerno njihovemu gospodarstvu in politiki. Poljedelci v Srednji Evropi se morajo sporazumeti o svojih skupnih interesih, sicer bodo postali plen zapada ali vzhoda. Poljedelci so v Srednji Evropi najvažnejši gospodarski in kulturni faktor. Njihov prvi interes je, da se ohrani mir na vse strani, ker bi vsak vojni konflikt gospodarsko popolnoma upropastil Srednjo Evropo in njeno poljedelstvo, ki je tako zelo važno za njeno blagostanje in napredek.

Zato je potrebna mednarodna organizacija kmetijske demokracije zlasti za Srednjo Evropo, kjer živi na ozemlju dveh milijonov kvadratnih kilometrov 80 milijonov kmetijsko-delavskega prebivalstva. Ne zadošča več sijajni poljedelski institut v Rimu in medna-

rodna poljedelska komisija. Treba je marveč, da nova mednarodna organizacija poljedelcev iste tudi politično organizira, z njimi pa tudi novo Srednjo Evropo od Baltičkega do Jadranskega in Črnega morja. V vseh državah Srednje Evrope, razven v Češkoslovaški republiki, imajo kmetje absolutno večino; zato lahko politično svoje države povsem obvladajo. Kmetijsko-delavski pokret je nosilec demokracije, takšne, ki stare narodne tradicije in kulture konservira, a je obenem v vseh pogledih konstruktivna in pozitivna. Kmetijska demokracija mora pozitivno odgovarjati na vprašanja države, družbe, sociologije, religije in nacionizma. Nacionalizem miroljubnega kmeta je n. pr. čisto drugačen kot nacionalizem kapitalizma, ki razvija istega v imperijalizem, katerega posledica zopet so krvave vojne, ali pa nacionalizem tistih ideologov, ki propovedujejo nacionalistični šovinizem.

Posledica te ideologije je, da kmetijska demokracija nastopa v vseh državah pozitivno in da odločilno vpliva na potek vseh dejanj v lastnih državah. Njena naloga je, da sodeluje v vladi s pozitivnim udejstvovanjem, kjerkoli je to le mogoče, kajti te države so po padcu fevdalstva in starih režimov njihova last in njihova tvorba.

Te misli so obvladale praški kongres in so bile od vseh delegatov priznane kot prave. Posledice tega enotnega gledanja se bodo pokazale pri bodočem vzajemnem delu kmetijskih strank, zlasti onih Srednje Evrope. Tudi njihova notranja politika se bo gibala v okviru teh splošnih skupnih smernic.

Mi Slovenci, mislim, smemo biti z rezultati praških posvetovanj zadovoljni. Sedaj smo našli tudi svojo zunanjo politično linijo, ki ustreza interesom našega kmetijsko-delavskega naroda sploh. To linijo je prinesla Slovincem naša kmetijska politična stranka s pomočjo čeških, poljskih, hrvaških, romunskih in bolgarskih poljedelcev. Naša klerikalna stranka je prav v tem življenjskem vprašanju Slovincem zopet razgalila svojo politično sterilnost, nevednost in nezmožnost.

Kmetijska demokracija Srednje Evrope je na pohodu. Njena bodoča zmaga pomenja tudi našo narodno in socijalno gospodarsko rešitev.

Albin Prepeluh.

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško treko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Novo zadrugo.

S sodelovanjem Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani so bile v zadnjem času ustanovljene sledeče zadrugo:

Vodovodna zadruga v Lukovici, Mlekarska zadruga na Želimlju, Ljudska hranilnica v Slovenjgradu, Učiteljski dom v Ljubljani, Kmetijska hranilnica in posojilnica v Martljanjih, Kmetijska hranilnica in posojilnica v Brezovcih, Kmetijska strojna zadruga v Horjulu, Električna zadruga v Sevnici, Mlekarska zadruga v Velikih Laščah, Hranilno in posojilno društvo na Jesenicah, Kmetijska strojna zadruga v Ljubnem.

Kmetje in obrtniki, posnemajte! Zveza slovenskih zadrug vam brezplačno pošlje strokovnjaka ter pravila in druge tiskovine!

Nov razpored prodaje soli.

Te dni je bil izdan odlok od uprave monopola, da se od 1. avgusta t. l. na osnovi čl. 71. fin. zak. uvede prodaja soli potom pooblaščenih prodajalcev in to rudniška in morska sol po Din 2.50, a zmleta po Din 2.75. Vsaka dražja prodaja bi imela za posledico poleg kazni tudi odvzem soli, katera se bo dobila v prodaji na drobno.

Mlekarski list. Te dni je izšla št. 8 strokovnega mlekarskega lista, katerega izdaja Zadruga zveza v Zagrebu. List prinaša sledečo vsebino: Mlekarski kongres v Zagrebu, organizacija mlekarstva pri nas, svetovna produkcija in organizacija mlekarstva in kmetijska propaganda.

Naročajte
KMETSKE LIST!

K o s p i t e

Vam ni treba imeti nikakih skrbi za perilo, ker

ŽENSKA HVALA

raztaplja nesnago tako, da drugo jutro trebate perilo samo malo kuhati v rastopini, za katero vzamete

Schichtovo
Terpentin milo

Zakon o državni trošarini.

Protikmetsko delo klerikalcev. — Hočejo odpraviti prosto žganjekuho. — Hočejo zopet uvesti prijavo vina. — Trikratno povišanje trošarine na vino. — Kmetje zganite se!

»Slovenec« z dne 14. junija piše pod: »Hujskanje samostojne stranke«, da predlagamo neko resolucijo občinam v podpis, češ da namerava vlada povišati trošarine, ukiniti prosto žganjekuho za domačo porabo. Med drugim pravijo dalje, na ukinjenje proste žganjekuhe, na prijavo vina itd. pa nihče ne misli.

Da bo ta stvar vsem jasna in čista in da se prepričajo o potrebi resolucije, sem primoran pojasniti naslednje: Začetkom aprila je finančno ministrstvo razposlalo vsem trgovskim zbornicam načrt novega zakona o državni trošarini, da se o njem izrazijo, če jim ugaja.

Ta načrt določa v členu 76, pod 4.), da znašaj trošarina na vino 100 Din, na vinski mošt in petijot 65 Din na 100 litrov. Ker se plača dosedaj na 100 litrov vina 35 Din državne trošarine, je to dokaz, da postojata namera, povišati trošarino na vino, mošt in petijot.

Pripomba 3, členu 76 v novem načrtu se glasi: Vinogradniki so dolžni svoj letni pridelek prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole v roku 10 dni po izvršenem prešajnju. Od prijavljene količine se takoj odbije 10%, kot odpadke pri vrenju.

To je menda dovolj jasen dokaz, da postoji namera zopet uvesti prijavo vina.

Člen 76, pod 8.) določa, da znaša trošarina na žganje 15 dinarjev na hektolitersko stopnjo.

Pripomba 1. pa pravi: Trošarina od žganja se določi po uporabi kontrolnega aparata ali zbiralnega soda v zadrugah žganjarnah, ki se imajo osnovati postopoma, v roku 5 let po pravomočnosti tega zakona. Ko se osnujejo zadrugne žganjarne, se avtomatsko zniža postavka za 10%.

Pripomba 2. Dokler se ne osnujejo zadrugne žganjarne, se bo trošarina plačevala na prijavljeno brozgo (namočeno snov za kuhanje žganja) pred pričetkom kuhe, kako

se bo plačilo trošarine vršilo, kako se bo računala višina alkohola, kakor vse drugo, bo določil minister financ.

Pripomba 3. Prijava namočenih snovi za žganjekuho in prijavo odtujitve teh snovi je obvezna. To prijavo mora lastnik izvršiti najdalje v 10 dneh, potem ko jih je namočil za odtujitev najdalje v 3 dneh, ko jih je oddal.

Kdor zna misliti z lastnimi možgani, naj sodi, ali so te določbe odprava proste žganjekuhe ali ne.

Člena 51 in 56 tega zakonskega načrta tudi določata, da gre polovica kazni onemu, ki bo naznanil onega, ki kuha brez prijave, če ta ni finančar, če je pa finančar, pa eno četrtino kazni.

Ta načrt ima še druge slabe določbe, kar se tiče kmetskega stanu. Radi pomanjkanja prostora ne moremo vsega priobčiti, saj že to dokazuje, da je »Slovenec« izpustil ali zavil glavne določbe.

Kdor torej trdi, da namera, povišati trošarino na vino, ne obstoja, kdor trdi, da namera ukiniti prosto žganjekuho ne postojata, ta trdi vedoma neresnico ali pa načrta zakona ne pozna.

Ali je potrebno, da ljudstvo preko občin protestira proti tej nameri? Vse trgovske zbornice so k temu načrtu že podale svoje mišljenja. Kolikor smo poučeni, so se trgovske zbornice izrekle za odpravo proste žganjekuhe. Ali naj kmečko ljudstvo, ki ga te določbe najbolj zadenejo, molči in molče pritrudi naziranjem trgovskih zbornic? Ne. Sedaj je čas, da preprečimo kar se namerava. Če bodo vse občine storile svojo dolžnost in se bo ljudstvo pravočasno postavilo po robu tej nameri, potem smo prepričani, da se namera ne bo uresničila, prepričani smo tudi o tem, da bodo proti tej nameri nastopili tudi klerikalni poslanci, čeprav morda neradi. Zato vse občine sprejmite resolucije, ki smo Vam jih poslali in odpošljite jih na predsedstvo

Narodne skupščine, da se bo znalo, kako stališče zavzema slovensko ljudstvo kadar se ga hoče preveč pritisniti. Od nikogar se ne dajte slepariti, resnica je taka kakor smo jo tu napisali.

Janko Bukovec,
oblastni poslanec.

IZ STRANKE

Seja okrajnega odbora za srez Radovljica se vrši v nedeljo, dne 24. junija ob 3. uri popoldne pri »Lovcu« na Bledu. Ker se ne bo pismeno vabilo, se radi važnosti dnevnega reda vsi odborniki in pristaši vabijo k sigurni udeležbi. — Iv. Ažman, predsednik.

Ribnica. Dne 3. junija 1928 se je vršil občni zbor krajevne organizacije Ribnica s predpisanim dnevnim redom. V krajevni odbor so bili izvoljeni: častni predsednik: Franc Križman, Ribnica; predsednik: Anton Jaras, Ribnica; tajnik: Janez Marolt, Gorenja vas; blagajnik: Anton Jaras, Ribnica; zaupnik za občino Ribnica: Janez Ložar, Gorenja vas; zaupnik za občino Dane: Franc Arko, Bukovica; odborniki za občino Ribnica: Janez Novak, Ribnica, Franc Bartol, Ribnica, Filip Štupica, Hrovača, Anton Petek, Hrovača, Štefan Ilc, Goriča vas, Filip Levin, Goriča vas, Mihael Arko, Dol. Laze, Janez Lovšin, Zapuže; odborniki za občino Dane: Franc Arko, Bukovica, Janez Pucelj, Dane, Štefan Lovšin, Sajevec; odbornik za občino Sušje: Janez Ambrožič, Sušje; odborniki za občino Dolenja vas: Janez Gorše, Rakitnica, Franc Dejak, Rakitnica, Pahule Janez ml., Prigorica, Janez Tschinkel, Grčarice. Po končanih volitvah je poročal oblastni poslanec tov. Bukovec izčrpno o gospodarskem in političnem položaju, čemur so vsi navzoči z napetostjo sledili. Ob 4. uri popoldne se je pripeljal narodni poslanec naš rojak tov. Pucelj, ki nam je ob velikem zanimanju poročal o poteku in važnosti kmetskega pokreta oziroma kongresa v Pragi, o našem gospodarskem in političnem položaju ter o zadnjih krvavih dogodkih v Beogradu, za katere nosi odgovornost vodja SLS in sedanjí notranji minister dr. Korošec. Po končanih izvajanjih so vsi navzoči enoglasno izrekli zaupnico našim oblastnim poslancem in narodnemu poslancu tov. Pucelju.

Organizacija v Prekmurju.

V preteklem tednu so bili na občnih zborih SKS izvoljeni krajevni odbori SKS in sicer:

V Beltincih: Neubauer Jan., predsednik, Guba Franč, podpredsednik; Rešek Franc, tajnik; Raduha Martin, blagajnik; Petek Jožef, krajevni zaupnik in Skafar Matjaž, Šebjan Martin, Jerič Jožef, Jerič Mihael, Žalig Martin, Žalig Jože, Kancer Janez, Šebjanič Martin, Duh Ivan, Duh Matjaž, Tkalec Matija, Guba Janoš, Hartman Jožef, odborniki.

V Podašineh: Balaič Lajoš, župan, predsednik; Kaloša Šandor, tajnik; Nemet Vendel, blagajnik; Malačič Lajoš, krajevni zaupnik; Kološa Janez, Kološa Štefan, Kološa Evgen, Balaič Peter in Horvat Janez, odborniki.

V Čekečki vasi: Maršek Karoly, predsednik; Ozvatič Peter, tajnik; Pojbič Mihaly, blagajnik; Jakoša Janoš, krajevni zaupnik; Nemet Jožef, Kovač Istvan, Nemet Daniel, Pap Lajoš, Pojbič Peter, Pojbič Šandor, Balaič Šandor, Pap Kalman, Jakoša Lajoš, Nemet Viktor, Balaič Jožef, odborniki.

DOPISI

Bohinjski kot.

Avtomobilski promet. Avtomobilski promet je za kmeta sploh, zlasti pa za kmeta-živinorejca velik križ, ker obstoječi zakoni štiti samo lastnike avtomobilov kot bogataše na rovaš ubožnega podeželana. Ako ti zapelje še nevajeno živinče na cesti na levo, mesto na desno, je po navadi že žandarm zraven in v najboljšem slučaju si že ob 150 Din. Ako ti pase pastir ob cesti živino, si izpostavljen dvojni nevarnosti. Ali se zabliska bajonet in imaš s protokoli in potami sitnosti, ali ti pa drveči stroj povozi žival. Za gospodo so namreč zakoni samo na papirju. Brzina nad 60 kilometrov skozi zaprte vasi kljub opozorilom 5, 8, 15 km je še vedno običaj, nočne vožnje brez vsake luči so menda posebni vžitek, osobito za zaljubljene parčke. V naši dolini je v tujskoprometni sezoni avtomobilski promet z vsakim letom večji; zajedno se stopnjuje tudi njih brzina. 70 do 150 avtomobilov dnevno v obeh smereh za vasi v spodnji dolini ni več kaj nenavadnega, Zadržana nedelja, prva v letošnjem letu res lepa in vroča, je že oživela za avtomobilski promet in seveda zahtevala tudi svoje žrtve. Na križišču potov pred trgovino Budkovič v Bistrici sta imela okoli 7. ure zvečer čeden karambol dva avtomobila, ki sta se pravokotno zarila drug v drugega. K sreči razven par omedlevic dam ni bilo hujših človeških žrtev, o materijelni škodi se bosta pa že oba lastnika motovilov medsebojno pogovorila. — Pri tej priliki bi svetovali bistriškemu županu, naj nastavi za časa avtomobilske sezone stalnega paznika, ki nadzira promet vsaj od mosta čez Bistrico do Prosvetnega doma, si izposluje dovoljenje, da sme po vzorcu Beograda inkasirati od vsakega kršitelja predpisov na licu mesta določeno denarno globo, ki naj se steka v posebni fond za vzdrževanje cest, in da z bolj vidnimi napisi opozarja dirkače, da so dirkališča na za to prirejenih prostorih, ne pa na javnih cestah. — r.

Zapisrega na Črni prsti. Doznalo se je, da namerava naduti fašizem pod patronanco še nadutejšega duce Mussolinija izvesti na vrhu naše Črne prsti v nedeljo 10. junija zaprisego v tem smislu, da čim prej zavojuje okoliš Julijskih alp, na katere je od tod razgled in do katerih ima bivši anarhist Mussolini pravico, ker se imenujejo po Juliju Cesarju. Z naše strani smo se na ta svečani akt dostojno in primerno pripravili. Najbrže je dobro organizirano italijansko vohunstvo, katerega najponižnejše sluge so propale slovenske du-

še, zaznalo za naš sprejem in je radi tega raje ostala plašljiva fašistovska milica v Bači (Sotte Monte). Na vrhu Črne prsti smo ob najkрасnejšem dnevu gledali na naše neodrešene kraje proti Soči in nehote je zaorila pesem: »Trst, Gorica, Reka; svoboda Vas čaka.« — n —

Vzgoja janičarjev. Od tam, preko prihajajo dan za dnem. Od Berginja in še od dalj. Naši najboljši možje, ki jih glumec Mussolini tira in tira. Hvala mu, njemu brezbožniku in svetniku ob enem. Bliža se povračilni dan.

Selca nad Škofjoloko. V nedeljo, dne 24. junija praznuje Bralno društvo »Ratitovec« v Selcih svojo 50-letnico. Kot eno najstarejših društev v Sloveniji, je vzkliklo v najtežavnejših razmerah in postalo trdna narodna falanga za Selško dolino. Odbor si je nadel nalogo, da čim lepše sprejme vse goste v prijazni vasi Selce, nad katero kraljuje naš mogočni Ratitovec. Na predvečer priredi društvo razsvetljava z umetnim ognjem in z godbo. V nedeljo ob 1. uri popoldne je sprejem došlih gostov, nakar sledi kratko pojasnilo o delovanju društva od početka do svoje 50-letnice. Po predavanju gre sprevod z godbo in zastavami po vasi. Po sprevodu krenemo vsi na lep in prostoren Šliberjev vrt, kjer bo zabave in plesa dovolj. Ker slavi naša, ne preveč oddaljena dolina, kot lepa izletna partija, vabimo vse, da se udeležite tega lepega in pomembnega slavlja. Zato v nedeljo 24. junija vsi v Selce.

Sv. Duh na Stari gori. Šolarji tukajšnje osnovne šole prirede v nedeljo, dne 24. junija razstavo ženskih ročnih del, pismenih in risarskih izdelkov v šolskem posloplju. Šolobvezna mladina pričakuje z veseljem številnega obiska staršev in odraslih prijateljev šole in mladine v nedeljo od prilike razstave.

Dol. Prekopa pri St. Jerneju. Tudi naša vas ne zaostaja za drugimi kraji velike šentjernejske občine. Na lastno pobudo požrtvovalnih kmetijskih prebivalcev je ustanovila novo Prostovoljno gasilno društvo, temu zgradila novo shrambo za gasilno orodje in stolp za cevi. Brizgalno smo kupili jako dobro ohranjeno od tovariškega društva v St. Jerneju, ki si je vsled izredne naklonjenosti bivšega župana Radkoviča in občinskega odbora nabavilo novo motorno brizgalno. V nedeljo 17. t. m. smo praznovali otvoritev gasilnega doma in blagoslovitev brizgalne, kateri je kumovala daleč naokrog znana dobrotnica gasilstva gospa Globočnikova. Pred slavnostjo je opravil v kapelici gospod župnik iz Kostanjevice popoldansko službo božjo in imel pri tej priliki lep govor. Povdarjal je, da so gasilna društva prave samaritanske naprave in organizacije, ki zaslužijo, da se jih podpira brezpogojno vselej in povsod. Gospod župnik se je izkazal ob tej priliki kot vnet prijatelj gasilstva, katero je očitno priznal kot edino nepristransko in nepolitično organizacijo. Govoru gospoda župnika je sledila slovesnost sama na licu mesta, kjer je pozdravil udeležence in se obenem zahvalil gospe kumici in g. župniku domači načelnik tovariš Colarič, čemur je sledila prav animirana ljudska veselica na vrtu načelnika. Pri celi slovesnosti je neumorno in izborna sodelovala mestna gasilska godba kostanjeviška, ki zasluži vse priznanje. Ta majhna slovesnost v mali vasi je pokazala, kaj premore sloga med vaščani in zdrava kmetijska podjetnost za skupno stvar.

Iz revnih Haloz.

Ze dolgo je tega, odkar se iz revnih Haloz nismo več oglasili v našem listu. Morda bi si cenjeni čitatelji mislili, da nam je manjkalo snovi; toda temu ni tako, le časa je primanjkovalo! Kje pa je imel kmet v cvetočem majniku priliko sedeti za mizo in pisariti v liste? Delo na polju, delo v vinogradu, poprave občinskih cest, skratka; delo vsepo-

vsod nas je zadržalo in grdo, neprijazno vreme. Lahko je pri tem znani širokoustni klerikalni trobenti, ki izhaja na račun preprostih in lahkovernih ljudi, pisariti izza udobnega zapečka dolge politične razgovore, polne hvalisanja in povzdigovanja pokornih zaveznikov cincarsko-radikalne »brače«. Mi vsi se še prav dobro spominjamo, kako so klerikalci l. 1914 (cedoč se same avstrijanščine!) pisali: Srbe na vrbe, da se tako prav po jezuitsko priliznejo Francu Jožefu in italijanski Ziti. Tako so nas kmete potem lahko pošiljali na fronto in »žegnali« za c. kr. »kanonenfuter«! (O tem seveda »Slov. Gospodar« molči, kakor slepič ter do danes te žalostne resnice še ni nikjer zanikal.) In danes po desetih letih? E, prijatelj v Kristusu, poglej jih kako farijejsko so zasukali plašč po vetru! Kakor maček, ki skrči in skrrije krvoločne svoje kremplje in privzdigne rep, ako ovoha mastno klobaso... Kdo se pa sedaj največ prilizuje srbijskim cincarjem in objema z njimi? Ali mar ne naši slovenski klerikalci? Seveda, l. 1914. je imel Dunaj sladke vladne jasli in moč, danes pa deli Beograd cukrčke... Leta 1914. se je vladalo nad pokornim slovenskim kmetom z geslom »Srbe na vrbe«; dandanes je pa ravno narobe: Kaj klerikalcem mar, ako spravijo — slovenskega kmeta na vrbo... Žalostno, toda resnično!

V »Kmetiskem listu« nam je zadnjič tov. poslanec Pucelj povedal iz svojega potovanja, da ima češkoslovaška republika okoli 1600 kmetijskih šol. Slovenci pa imamo reci in beri: eno in ene pol... Bili sta dve, toda eno so naši SLS-arji, patentirani prijatelji slovenskega kmeta, reducirali (reducirali se pravi obklestiti), kajti morajo graditi v Rogoški Slatini za ministre in drugo gospodo — kinematograf, a za kmetijske šole potem ni — denarja. Zakaj SLS tekom 10 let, akoravno je bila ponovno z večimi ministri na vladi, ni ustanovila za kmeta niti ene kmetijske šole? Zato ne, ker se ravna po tem geslu: »Blagor ubogih (nešolanih, neukih) na duhu je na zemlji klerikalizma raj in kraljestvo!«

Enajst in pol milijarde dinarjev državne proračuna nam je SLS že, a 15 milijard dinarjev posojila nam hoče še natovoriti na kmečke rame. Drag, zelo drag bo stolček g. ministra dr. Korošca. Zakaj bi pa g. dr. Korošec naj zapustil čast in slavo, pendrek in oblast ter pozlačeni ministrski stolček, saj njemu osebno ne bo treba plačati 11½ + 15 milijard. To bodo že plačali, kakor reče g. profesor Vesenjaj, »naši pohlevni, pošteni in krščanski možje!« Ha, ha, ha! G. dr. Korošec bo pač samo le podpisal te silne milijarde, očitke svoje vesti radi izdajstva nad slovenskim kmečkim narodom bo pa potlačil s pendrekom. Saj za to so mu ga dali zviti cincarji, da si pomaga, ako bi ga kdaj zapekla vest. In prodali se bodo zaporedoma slovenski kmečki grunti. Ali, vse to za kmečke volice SLS ni tako važno, kajti grunt je posvetna stvar in pri vsakih volitvah morajo verovati, da je v nevarnosti sv. vera. Grunti in posestva ne; nikakor ne!

Ljubno. (Zahvala.) Za številne dokaze iskrenega sočutja povodom nenadne smrti našega nad vse ljubljenega sina, 18-letnega dijaka-maturanta Hinka Podpečana, se tem potom najsrčneje zahvaljujemo. Dolžnost nas veže, da se posebej zahvalimo preč. g. proštu dr. Žagarju za prijazno in potrpežljivo čakanje na zakasnele žalne goste, nadalje ravnatelju meščanske šole g. dr. Kodru za aranžirano polnoštevilno udeležbo vseh šol in nad vse ganljiv nagrobni govor, cenjenemu učiteljskemu zboru vseh šol, šolskemu pevske-mu zboru za ganljivo žalno petje, Sokolu za udeležbo in krasni nagrobni govor, vsem ostalim udeležencem, znancem in prijateljem, ki so nas s svojim iskrenim sožaljem ob nena-domestljivi izgubi tolažili. — Ljubno-Ptuj, 16. junija 1928. — Anton in Fani Podpečan,

TEDENSKI KOLEDAR.

- 24. junija, nedelja: Janez K.
- 25. junija, ponedeljek: Prosper.
- 26. junija, torek: Vigilij.
- 27. junija, sreda: Ladislav.
- 28. junija, četrtek: Leon P.
- 29. junija, petek: Peter in Pav.
- 30. junija, sobota: Pavel m.

SEJMI.

- 24. junija: Sv. Jurij ob Taboru, Konjice, Laško, Sv. Lenart v Slov. goricah, Podsreda, Stras, Ljubno, St. Jurij pod Kumom, Črmošnjice, Drnovo, Škofja Loka, Bohinjska Bistrica, Rovte, Mirna, Češnjice, Ribnica, Višnja gora, Murska Sobota.
- 25. junija: Dvor, St. Janž.
- 27. junija: Ponikva, Struge.
- 28. junija: Gomilnica.
- 30. junija: Olimje, Rajhenburg, Sp. Polskava, Zreče, Mozelj, Zagorje, Mirna peč, Mala gora, Sv. Mohor, Rakek.

VALUTE.

Berlin 13-57, Curih 10-93, Dunaj 8—, London 277-40, Newyork 56-73, Pariz 2-23, Praga 1-68, Trst 2-99.

„Radion“

pere sam

in

beli kot solnce!

Frankolovo. Tukaj se že dalje časa interesirajo kmetje, da bi se jim zgradila nova cesta Frankolovo — Zabukovje — Socka — Dobrna. To cesto je že bivši štajerski deželni odbor pred vojno odobril, potem je pa vsled nemčurstva vse zaspalo. Za to cesto se je že potegoval g. Vošnjak, ki je bil prvi slovenski poslanec za celjski okraj. Cesta je res nujno potrebna.

Guštanj. Marsikdo bo mislil, da smo mi Korošci najzadnji, kar pa ni res. Odkar čitamo »Kmeti list«, pridemo marsikateri lumpariji SLS na sled, kar bi drugače ne vedeli. Posebno nas zanima, kako se naši hrabri Hrvatje pod vodstvom g. Štefana Radića bojujejo proti izmozgavanju prečanov (kar smo tudi mi) od strani beogradskih cincarjev in naših prepobožnih klerikalcev. Naša mlada organizacija dobro napreduje, našim klerikalcem pa ne gre iz glave, da se je naša prava kmetijska misel ukoreninila že v Tolstem vrhu in Guštanju. Zato so takoj po občnem zboru alarmirali žandarmarijo. Orožniki so hodili naokrog ter povpraševali po udeležencih občnega zbora! Tovariš Cikulnik je bil klican celo na sodnijo, no pa naj bo, sedaj šele vidimo, kako se nas bojijo. Zatorej vam kličem, kmetje iz mežiške doline, vzdramite se, še je čas, in čakamo vas, kateri še po temi tavate, združite se v SKS, kajti le ona je prava zaščitnica kmeta-trpina in da bomo skupno z vsemi kmeti naše države dobojevali boj, katerega smo začeli in zmaga bo naša. — Kmet s Tolstega vrha.

Precetinci. — Ne omagati, le naprej! Pri nas je še precej omahljivev v političnem oziru. Ne vedo, kam bi šli, ali na levo ali na desno. Pomnite, da dvema gospodarjema ni mogoče služiti. Zato se vi, Malonedelčani, obrnite v političnem oziru na levo, ker tam je SKS, v kmetijski stranki je naš dom. G. župniki Vam bodo branili, rekoč k »brezvercem ne smete«. Mi pa ne bomo ubogali g. župnika, mi hočemo sami k sebi. Mi hočemo zato SKS, ker je drevo SLS jalovo, za nič. To drevo lepo cvete pred volitvami, a po volitvah je golo... je za ogenj. Tudi mi Malonedelčani ga pri prihodnjih volitvah vržemo v ogenj,

da, v ogenj to vničevalko kmeta in obrtnika. Proč ž njo, proč... Tu slišimo vzdihati obrtnika, koliko ima davka, da bi skoro dohodkov imel manj kot davka. Nič bolje se ne godi kmetu. Njemu propada dom zavoljo davka in gospodarske krize. Kmet ječi, obrtnik je v obupu. Dohodkov je vedno manj, davka vedno več. Kdo lahko reče, da plačuje letos manj davka kod lani? Poleg davka še pride: »He, kmet, si žuja pe še malo za farof pa cerkev šeš pe da.« In če se ne da, pridejo ti rubit, to pa je huje kot davek. Če malo zagodnaš, si »brezverec«, proti Bogu in cerkvi itd. Kam gremo, kdo je tega kriv? Slabe so okrajne ceste, okrajni zastop se ne briga zanje. Zakaj vse to — in odkod to? Nezadovoljno ljudstvo godrnja. Proti komu? Vladne stranke ne marajo za ljudstvo. Pač pa gledajo na svoje zavode in svoje koristi. Za svoje volilce jim je deveta skrb. — Kdo je kriv bremen in davkov ljudstva? Tisti, kdor je v vladi. **To vam je SLS ali strah cele Slovenije.** SLS je v vladi, spi v naročju NRS. Saj volk z volkom se združi. SLS, ti si nas izdala velikosrbski kapitalistični radikalski stranki. Izdajnik si! Malonedelčani, ali boš zaupali strahu Slovenije, stranki s praznimi obljubami, tistemu, ki vam nalaga davke, namesto da bi je znižal? Mislím, da mu ne zaupate več! Dolgo so nas varali, a več nas ne bodo. Proč z njimi. Naj se razvije demokracija na polju politike. Živeli Malonedelčani kot člani KDK. Naj živi duh mlade demokracije!

Trnovlje pri Novi cerkvi. Skozi našo okolico je žuborel potok menda odkar obstoja svet. Pa prišli so k nam ljudje in so pričeli v Lipi na Frankolovem iskati srečo pod zemljo, in so tako daleč kopali premog, da so nam potok izpodkopali, da sedaj ne teče voda več skozi Trnovlje v Socko, ampak skozi Dol na Frankolovo. S tem, da nam je voda odvzeta, je veliko kmetov grozno gospodarsko udarjenih, kajti omenjeni potok so ljudje uporabljali za sé in za živino ter je gonila desetim mlinom kolesa. Upajmo, da gospodje pri rudniku nam bodo že morali vodo spraviti nazaj in tudi upamo, da se bo oblast potegnila za kmeta — trpina. Saj če bi pa kmet kakemu frakarju napravil še malenkostnejšo škodo, mu bi jo

moral takoj povrniti. Tako tudi mi odločno zahtevamo, da je zakon za vsakega enak, tako za bogatina kakor za kmeta. — Prizadeti kmet v Trnovljah.

PO SVETU

Italijanska polomija na Severnem tečaju.

V prejšnji številki smo že omenili, da so bile zadnje radio-vesti poslana od italijanskega generala Nobila dne 25. maja, ko se je vračal s svojim zrakoplovom s Severnega tečaja. Teden dni potem ni bilo nobenega glasu in vsi so sumili nesrečo. Radio-postaje Severnih držav so neprestano iskale zveze z Nobilom, toda zamanj. Slednjič so sprejele naj-severnejše ruske postaje klice na pomoč. Polagoma so dobile tudi ostale radio-postaje skandinavskih držav zvezo z Nobilom in zvedeli so za polomijo njegovega zrakoplova in cele ekspedicije.

Ko se je Nobilova ekspedicija vračala z zrakoplovom s Severnega tečaja, je prišla v silno gosto meglo in vrtinec. Na ogromnem zrakoplovu se je napravila ped debela ledena skorja in zrakoplov je postal naenkrat tako težak, da je butil z vso silo ob ledeno goro, nad katero je plaval. Pri tem udarcu se je odtrgala ladžica, v kateri se je nahajal general Nobile in še sedem spremljevalcev. Zrakoplov pa, olajšan za odtrgano gondolo in ledene skorje, ki se je pri udarcu zdrobila, se je dvignil in ga je veter gnal naprej kakih 30 kilometrov, kjer se je spustil na drugo ledeno goro z ostalimi 8 člani ekspedicije.

V Nobilovi gondoli se je nahajal tudi radiotelegrafist z aparatom, s katerim je pričel takoj klicati na pomoč. Naznačil je natančno, kje se nahajajo in v kakšnem položaju, kako je katastrofa nastala in česa naj-nujnejše potrebujejo. Sporočil je, da jim je usoda ostalih mož, ki jih je veter gnal v zrakoplovu naprej, popolnoma neznan. Izmed članov, kateri so bili z Nobilom, je bilo par

težje ranjenih vsled padca, nekaterim so pa zmrznile roke in noge. Trije nepoškodovani člani ekspedicije so se napotili proti jugu ledene gore in jih je rešila rešilna ekspedicija, katero so odposlale skandinavske države nasproti.

Vse severne države so odposlale na pomoč rešilne ekspedicije. Rusija je odposlala dva največja ledolomca (parnika), na katerih se nahaja razna rešilna oprema in najboljši letalci. Nobila še dosedaj niso mogli rešiti.

Italijani so ga še povsod polomili, pa so ga tudi na Severnem tečaju.

Število človeštva koncem 1927.

Evropa.

Evropa šteje 480 milijonov ljudi. Na Rusijo pride 114·4, Nemčijo 64·1, Anglijo 48·5, Francijo 40·9, Italijo 40·18, Poljsko 29·63, Španijo 21·78, Rumunijo 17·4, Češkoslovaško 14·355, Jugoslavijo 13, Ogrsko 8·5, Belgijo 7·9, Nizozemska 7·5, Avstrijo 6·7, Švedsko 6·1, Portugalsko 6, Grčijo 5·9, Bolgarijo 5·5, Švico 4, Finsko 3·6, Dansko 3·5, Norveško 2·8, Litvansko 2·3, evropsko Turčijo 1·2, Estonsko 1·1, ostale dežele 1·9 milijona ljudi.

Azija.

Azija šteje 1039 milijonov ljudi in sicer šteje Kitajska 441, angleška posestva 350 (od tega angleška Indija 335, Japonska 60·9, Nizozemska Indija 51·1, azijska Rusija 31·9, japonska posestva 25·4, francoska posestva 23·3, azijska Turčija 12·6, posestva Združenih držav 11·7, Siam 10, druge dežele 21 milijonov ljudi.

Afrika.

Afrika ima 138 milijonov ljudi; na angleške kolonije pride 53, francoske kolonije 36·9, Egipt 14·1, ostale dežele 34 milijonov ljudi.

Amerika.

V Ameriki živi 232 milijonov ljudi, od tega v Združenih državah 117·3, Braziliji 34·6, Meksiki 14·3, angleških posestvih 12·1 (od tega v Kanadi 9·6), Argentini 10·4, Kolumbiji 6·7, Peru 5·9, Čile, Kubi 3·5, Boliviji 3·5, Venezueli 3·1, Ekuadorju 2·3, Guatemali 2·3, Haiti 2·1, Uruguaju 1·7, Salvadorju 1·7, posestvih Združenih držav 1·6, ostalih deželah 5·2 milijona ljudi.

Avstralija.

Avstralija z otočjem šteje 9·2 milijona ljudi, od tega pride na angleška posestva 8·5, na ostale dežele pa 0·7 milijona ljudi.

Prebivalstvo zemeljske oble je od leta 1920 (1800 milijonov) do začetka leta 1928 narastlo za 112 milijonov, torej znaša sedaj 1912 milijonov prebivalcev.

NOVICE.

Nujni predlogi. Tov. posl. Ivan Pucelj je stavil v skupščini nujen predlog, v katerem se poziva kmetijski minister, da otvori takoj po celi državi tečaje za učitelje za kmetisko-nadaljevalne šole in da se pobriga za potrebne kredite, in da se na jesen otvorijo kmetijske nadaljevalne šole. Drugi nujni predlog zahteva od ministra za kmetijstvo, da tekom treh mesecev pripravi prostore za nastanitev edine slovenske srednje kmetijske šole v Mariboru, katero namerava ministrstvo premestiti v Bukov v Srbiji.

Pred 25 leti.

V noči od 10. na 11. junija leta 1903. se je odigral v Beogradu dogodek, ki je imel za ves slovanski jug silno dalekosežne posledice. V tej noči so namreč zarotniki umorili zadnjega kralja iz rodovine Obrenovičev Aleksandra in njegovo ženo Drago (rojeno Lunjevica) in postavili na srbski kraljevski prestol kralja Petra iz rodbine Karadžorđević, kateremu je bilo dano, da je doživel ujediniženje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eni državi.

Ko je padel zadnji Obrenović, si pač nihče ni mislil, kako dalekosežne posledice bo rodil ta čin. Toda danes lahko rečemo, da brez krvave noči pred 25 leti tudi ne bi bilo atentata v Sarajevu in tudi ne 1. decembra l. 1918., ko je bilo proglašeno ujediniženje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo.

Zadnjega srbskega kralja iz rodbine Obrenovičev Aleksandra nam slikajo srbski zgodovinarji kot nekega malega Nerona in kot človeka, ki je že po svojih stariših podedoval mnogo lastnosti, ki ga niso posebno usposabljevale za vladarja. Aleksander Obrenović je bil še jako mlad, ko je dobil v roke skoraj nemejeno vladarsko oblast. Vkljub svoji mladosti pa je bil težko bolan na živcih, da ni mogel dobro presoditi posledic nobenega svojega koraka in to je bilo zanj pogubonosno.

Ko je Aleksander Obrenović nastopil vladno, je prevzel državo v velikem neredu. Državno gospodarstvo je drvelo v propad. Strankarstvo se je bilo razvilo v deželi do skrajnosti in je rodilo strahovito korupcijo. Edino policija je bila vsegamogočna. Narod pa je v svojem strahu molčal. — To pa je najhujše, kajti molk ljudstva pomeni vedno tišino pred viharjem. Pri vsem tem pa je vendar vsakdo čutil, da se pripravljajo na Balkanu važni dogodki.

Vse pa bi bilo ljudstvo še preneslo, če se kralj ne bi bil oženil z zloglasno Drago

Mašinovo, vdovo po inženjerju Mašinu. Ko pa se je celo razvedelo to, da je kraljica Draga hotela kralju in narodu podtakniti tuje dete kot svoje in da je svoj porod samo igrala, tedaj se je kralj Aleksander osmešil do skrajnosti. Smešen vladar pa ne more uživati spoštovanja in ne more imeti potrebne veljave. V svoji jezi je tedaj Aleksander delal napako za napako, in ko se je celo razvedelo, da bi imel Aleksandru slediti na prestolu brat kraljice Drage, se je začela — zarota!

Našla se je namreč skupina častnikov, katerim so se te stvari zdele le že presramotne za državo, in ti so sklenili kralja Aleksandra in njegovo ženo Drago umoriti.

Ni dosti manjkalo, pa bi se zarota ponesrečila. Eden od zarotnikov se je namreč skesal in je pisal pismo ravno en dan pred umorom na vojnega ministra, v katerem mu je naznanil, kaj se pripravlja. Vojni minister pa pisma niti odprl ni, ampak ga je utaknil v žep, kjer so pismo še našli. Vojni minister je bil namreč v isti noči ubit kakor kralj Aleksander. O zaroti torej »zgoraj« niso vedeli prav nič...

Usodnega dne zvečer — bila je sreda — se je spuščala na zemljo krasna poletna noč. Na dvoru so priredili intimno večerjo, samo za najožje prijatelje, po večerji pa je igrala v dvoru godba kraljeve garde do polnoči. Ob eni je vladala v kraljevem dvoru že popolna tišina.

Istega večera pa so se začeli zbirati tudi zarotniki po znanih belgrajskih kavarnah. Šampanjec je tekkel v potokih. Vendar pa si ljudje niso nič mislili pri tem, ker so bili mnenja, da se pač vesele oficirji, ker so prišli na dopust. Počasi pa so se zbrali vsi zarotniki v »Oficirskem domu«, kjer so še bolj žvenketale čaše in v krasno noč je odmevala vesela godba. Tajna policija je sicer slutila, da se nekaj kuha, zvedeti pa ni mogla nič. Zarotniki so znali molčati!

Ob dveh ponoči pa je naenkrat vse utihnilo. Za mizo je vstal kapetan Dimitrijevič in

Lani in letos. Dne 29. decembra 1927 je razposlal g. dr. Val. Rožič v imenu »Slovenske Straže« poziv na občine in na katoliška prosvetna društva, češ da se za naše Primorje nujno rabi glas naroda za veliko akcijo proti Italiji. Predlagal je, naj se sklene ta-le resolucija: »Strašne vesti o zatiranju našega naroda v Italiji razburjajo in vznemirjajo Slovence v Jugoslaviji do skrajnosti. Mi Slovenci pozivamo našo vladu, da dvigne glasno svoj protest v Ženevi pri Društvu narodov proti takemu nekulturnemu postopanju. Naše poslanec pa prosimo, da tolmačijo vladi na jasen in nedvoumen način tozadevno mišljenje slovenskega naroda!« Ko bi danes občine in društva poslušala Rožičev glas, bi jih dr. Korošec razpustil in nad tiste, ki bi se še razburjali in vznemirjali, bi poslal čete orožnikov z bodali, kakor nedavno nad beograjske dijake, ki so manifestirali proti italijanskim fašistom. Za »glas naroda« je dvoje želez v ognju!

Klerikalno nasilje se nadaljuje. — Te dni so bili obveščeni uslužbenci »Podkovske šole« v Ljubljani, da so odpuščeni oziroma upokojeni in sicer upravitelj gosp. Stanko Arko, živinozdravnik, 15 let službe, knjigovodja g. Ciril Tomšič, 15 let službe, kovaški mojster g. Jernej Bitenc, 4 leta in sluga Jože Pečnikar, 2 leti. Obveščeni so bili, da jih oblast menda poglavitno radi tega ne more obdržati v službi, ker niso klerikalci. Vsi imenovani so oženjeni, vestni in sposobni uslužbenci, a ker niso klerikalci, jih hočejo vreči na cesto. Mi klerikalce poznamo, a vendar kaj tako strašnega nismo pričakovali. Naša stranka si je prizadevala, da se vse uradništvo depolitizira; radi tega je popravil tov. Pucelj, ko je bil minister, mnogo krivic tudi klerikalnim uradnikom. Mislili smo, da bodo

zapovedal: »Gospodje — naprej!«

Vsi so skočili na noge. Tedaj pa se vzdignje še poročnik Antič z besedami:

»Tovariši, predno odidem, prisezimo, da v slučaju neuspeha ne bomo nikdar nikogar izdali, če pa nam pojde po sreči, da ne bomo za sebe nikdar zahtevali nobenega plačila!«

»Prisegamo!« — je odmevalo po dvorani.

Okoli dvora so se ravno začele zbirati vojaške čete, ki so jih pripeljali zarotniki na lice mesta, ko so oficirji iz »Oficirskega doma« došli pred glavna vrata v dvor. Vrata pa so bila trdna.

Tedaj pa so zaropotali ključi znotraj vrat. In mladi poročnik Pera Živković (danes general in komandant kraljeve garde) odklene vrata.

Zarotniki so planili v dvor. Slišijo se revolverski strehi. Straže, ki so se upirale, so popadale, a ranjen je bil tudi vodja zarote kapetan Dimitrijevič.

Zarotniki so udrli v kraljevsko spalnico, a našli so jo — prazno! Na tleh je ležala še gorka svilena odeja. Takrat se je nekemu zadelo, da kliče kraljica: Na pomoč! Zopet pokajo revolverji. Zarotnikov se je lotil nemir in večina njih teče na dvorišče. Vse so imeli že v rokah, pošto, telegraf, telefon, samo kraljevske dvojice niso mogli najti! V zadregi so prijeli kraljevega adjutanta Petroviča in mu zagrozili s smrtjo, če v 10 minutah ne pove, kje je kralj.

Z dvorišča so odšli zarotniki zopet v kraljevo spalnico. Tu naenkrat opazi poročnik Vesnić na steni neko špranjo.

»To utegnejo biti skrivna vrata!«, reče nekdo. »Prinesite sekuro,« zakriči poročnik Vesnić.

»Ne, ne,« se oglasi general Petrovič, »jaz bom sam poklical kraljevski par!«

In general Petrovič je zaklical:

»Veličanstvo, odprite vrata vašim oficirjem!«

In tedaj se je zaslíšal glas kralja Ale-

tudi druge stranke, posebno klerikalci, spoštovali to naše edino pravilno delo za dobro državo in oblastno upravo. Ne, oni hočejo imeti vse uslužbenca za svoje agitatorje. Klerikalna mogočnost ni večna. Pridej časi, ko bodo dali za svoje račune odgovor.

Božja kazen tepe klerikalca. Znani občinski odbornik v Št. Jerneju na Dolenjskem, Fr. Rolih, ki je pomagal izvoliti klerikalnega župana, je bil te dni pred okrajnim sodiščem v Kostanjevici po neskončni božji previdnosti obsojen na tri dni zapore radi tatvine. Po veljavnem občinskem redu ne sme več izvrševati odborniških dolžnosti do pravomočnosti obsodbe, a pozneje mora odborniško mesto odložiti. Božji mlini vendarle počasi meljejo klerikalce.

Odprava potnih vizumov med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani javlja uradno, da so od 15. junija t. l. ukinjeni potni vizumi med češkoslovaško republiko in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Potniki se bodo odslej izkazovali le z rednim veljavnim potnim listom.

Samomor cele družine. V Dugem selu pri Zagrebu se je pretekli teden zastupila z morfijem cela družina dr. Edite Žagarjeve. Dva otroka sta bila takoj mrtva, dočim sta zdravnica dr. Žagarjeva in njena mati umrli v bolnici, kamor sta bili pripeljani. Iz pisem je bilo razvideti, da je zdravnica izvršila samomor radi brezposelnosti.

Mati ustrelila hčerko in sebe. Dne 12. t. m. je žena posestnika Jakoba Klemenška iz Solčave št. 59 v težki živčni bolezni ustrelila najprej svojo enoletno hčerko ter nato še sama sebe. Strašno delo je izvršila z lovsko puško dvocevko. Nesrečna mati zapušča še 7 otrok.

ksandra: »Ali morem še računati na prisego svojih oficirjev?«

»Nikdar več!« — se je glasil odgovor.

»Pač, pač, lahko se zanesete,« je zaklical zarotnik Marković.

In res so se v tem trenutku odprla vrata kraljičine sobe. V sobi sta stali dve postavi kot zlit v eno v tesnem objemu. Takrat pa so tudi že pokali revolverji.

Prvi strel je podrl kralja na tla. Kraljica se je postavila predenj, kakor bi ga hotela braniti. Deset strelav jo je že zadelo, a še je kazala znake življenja. Ura je bila že tri zjutraj.

Tu odpre neki zarotnik okno in zakliče: »Nimamo več nasilnikov!« Krepke roke so prijele obe trupli in jih vrgli s prvega nadstropja na kamenito dvorišče.

Prebivalstvo Beograda o vseh teh dogodkih ni vedelo nič. Ko pa se je zjutraj zgodaj raznesla po mestu novica, da Obrenovičev ni več, je zavladovalo v mestu velikansko veselje.

Trupla umorjencev so pokopali čisto tiho naslednjo noč.

Štiri dni pozneje se je zbrala narodna skupščina k svečani seji, na kateri je bil soglasno izvoljen za novega kralja Srbije Peter Karadžordžević, oče sedanjega našega kralja. Za časa njegove vlade so se odigrali veliki dogodki, ki so Srbijo dvignili na prvo mesto na Balkanu.

Čudno je, kako zelo posegajo včasih v tok svetovne zgodovine eni in isti ljudje.

Kapetan Dimitrijević, ki je vodil zaroto l. 1903., je kasneje igral tudi silno važno vlogo v zaroti, katere posledica je bil atentat v Sarajevu l. 1914. Danes lahko rečemo, da so igrali zarotniki od l. 1903. tudi v sarajevski tragediji zelo vidno vlogo.

Iz neznanih nam vzrokov pa je za časa svetovne vojne postavila srbska vlada večino zarotnikov pred vojno sodišče. Polkovnik Dimitrijević je bil obsojen na smrt in ustreljen. Zakaj, kako — tega menda svet nikdar ne bo natanko zvedel...

Naši učenjaki v Nemčiji. Te dni se mudi v Nemčiji večja skupina jugoslovanskih učenjakov, ki bodo imeli po večjih mestih predavanja in tako seznanili nemško javnost o naši državi in njenem gospodarskem položaju.

Kongres Glavnega združenega saveza se je otvoril preteklo soboto v Beogradu. Med drugimi važnejšimi vprašanji se je razpravljalo tudi o kmetijskih zbornicah in kmetijskih kreditih. Najznačilnejše je bilo, da je znani »socijalist« Anton Kristan, predsednik socijalistične banke, nastopil proti kmetijskim zbornicam.

Trgovska pogajanja med Avstrijo in Jugoslavijo. Te dni so odpotovali na Dunaj zastopniki naše države, v svrhu spremembe trgovske pogodbe med Jugoslavijo in Avstrijo. Spremembo pogodbe zahtevajo tako nemški kmetje, kakor tudi industriji. Razvoj našega kmetijstva, posebno še slovenskega, je v odločilni meri odvisen od te pogodbe. Da kleroradikalni kmetijskih interesov ne bodo ščitili je pa vsem jasno. Zaščitili bodo še bolj industrijo, a kmetu vse meje zaprli. In slovenski kmetje jih bodo še vedno volili, ker je »vera« v nevarnosti.

Samomori dijakov. V Dravljah pri Ljubljani se je obesil 19-letni dijak državne realke v Ljubljani. Čez 4 dni bi moral delati maturo in se je radi tega neprestano učil. Dobil je več živčnih napadov, šel k zdravniku, ki mu je nasvetoval, naj maturo preloži za par mesecev. Mesto domov je odšel dijak v Dravljah in se na nekem kozolcu obesil. — V Ptujju pa se je ustrelil dijak sedme gimnazije Milko Jesih. Tudi njemu se je radi prevelikega učenja zmešalo.

Zrtve klerikalne podivjanosti. Z vsem našim pisanjem in kritiko dokazujemo, da je klerikalizem za Slovence kuga in strup, ki hoče vzgajati slovenski narod v same pokvarjence in zločince, a žal prepočasni se to spoznanje širi med ljudmi. Nov dokaz za našo trditev nam nudi sledeči slučaj: Klerikalni agitator Janez Prvinšek iz Sv. Ožbalta pri Trojanah je iz političnega sovraštva zavratno napadel in smrtno ranil poštenega in mirnega mladeniča Fr. Urakarja iz Podmilja pri Zagorju, ki je kmalu izdihnil svojo blago dušo, prepeljan v ljubljansko bolnico.

Novice iz Amerike. V Chicagu je umrl 17. maja Anton Dolenc, star 48 let, doma iz Polhovega gradca. Zapušča ženo in štiri otroke. — V Chicagu je umrla 19. maja Frančiška Mihelič, stara 54 let, doma iz Ihana pri Domžalah. Zapušča moža in pet hčera.

Največja žaga v Srednji Evropi. Generalna direkcija češkoslovaških državnih gozdov gradi v Štavnički na Slovaškem največjo in najmodernejšo žago v celi Srednji Evropi. Žaga bo opremljena s stroji, ki so kombinacija švedskega in ameriškega sistema. Kapaciteta žage bo 40 do 50 tisoč kubičnih metrov na leto. Ta žaga bo stala 6 milijonov Kč. Z delom se bo začelo že koncem letošnjega leta.

Največji nemški zrakoplov. V Zeppelinovih tvornicah v Nemčiji dovršavajo največji zrakoplov na svetu. Ogromni zrakoplov je naročila neka nemško-španska družba za tovrni promet med Španijo in Južno Ameriko. Na zrakoplovu bo prostora tudi za 50 ljudi. Predno bodo izročili zrakoplov svojemu namenu, bo krenil na pot okoli sveta. Ta let bo izvršen v treh presledkih in bo trajal par dni. V enem mahu bo preletel nad 10.000 kilometrov. Zrakoplov je dolg 235 m, visok 33,5 m in širok 30,5 m.

Starorimska hiša odkopana. Pri odkopavanju starorimskega mesta Herkulanum, ki ga je zasula lava ognjenika Vezuva pri Neapolju s Pompeji vred v prvem stoletju, so našli docela ohranjeno hišo 150 čevljev pod lavo. Hiša je zidana v grškem slogu iz marmorja in v njej je bila obilica dragocenih kipov in drugih predmetov.

Naše izseljevanje. V mesecu marcu t. l. se je izselilo iz naše države v prekomorske dežele 2859 oseb. Največ se jih je izselilo iz Hrvatske in Slavonije (1209), iz Vojvodine (568), Slovenije (456), Dalmacije (343), Srbije (161), Bosne in Hercegovine (106), Črne gore (16). Od teh je bilo 75% poljedelcev. Največ jih je odšlo v Kanado (1483), Argentinijo (458), Severno Ameriko (442), Uruguay (328) itd. Vrnilo se je pa vsega v mesecu marcu 368 oseb.

Snetljivost zimskega ječmena.

Letošnje leto se je tako močno razpasla snetljivost na zimskem ječmenu, da zavzema ponekod do 15% pridelka.

To predstavlja veliko izgubo narodnega premoženja.

V novomeškem okraju se je opazila ta bolezen šele v zadnji dobi, ko ječmen vsled vročih dni hitro dozoreva, tako da se bo v nekaterih legah o kresu žel.

Pri posejanih 1340 hektarjih ozimnega ječmena je napadenih gotovo polovica, t. j. 670 ha. Pridelek po hektarju znaša normalno 12 stotov in bi znesel pridelek na tej površini 8040 stotov, t. j. čez 80 vagonov ječmena. Računajmo povprečno le 10% okuženje, zneslo škoda čez 8 vagonov žita po 200 Din stot, kar predstavlja 160.000 Din škode.

Ako bodo prizadeti sejali tak ječmen za seme, brez da bi ga splošno v vodi oprali in še dobro razkužili, preti jim v prihodnjem letu še večja nevarnost in se zna bolezen tako razširiti, da napade cele pokrajine in več kot polovico pridelka, posebno ako bode vreme razvoju trosov ugodno.

Zato upoštevajte splošno vsa navodila, ki jih daje v jeseni strokovno časopisje in semenska žita dobro čistite na trierjih in poleg tega vse seme, tudi rži, posebno pa pšenice in ječmena, spomladi pa ovsa razkužite.

Lansko leto je bila tudi koruza zelo snetljiva, opazil sem že letos, da bode tudi pšenica napadena, kar se bo v kratkem dobro razločilo, ker pšenica ravno odcvita.

Razkuževalna sredstva za žita in navodila za ravnanje z njimi dobimo pri Kmetijski družbi in njenih podružnicah in vseh kmetijskih strokovnjakih.

Občinski zastopi bi naredili prav, posebno tam, kjer obstoje trierske postaje, da naročijo iz občinske blagajne razkužila in jih dajo kmetovalcem po vaseh na razpolago.

Fr. Malásek, kmet. referent, Novomesto.

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.

Žitni in drugi pridelki:			
pšenica	1 q	410—	do 420—
rž	1 q	375—	do 410—
ječmen	1 q	365—	do 375—
ovos	1 q	300—	do 350—
proso	1 q	270—	do 400—
koruza (nova, sušena)	1 q	325—	do 355—
ajda	1 q	275—	do 500—
fižol, ribničan	1 q	400—	do 500—
fižol, prepelčar	1 q	350—	do —
krompir	1 q	100—	do 150—
Seno in slama:			
sladko seno	1 q	75—	do 120—
kislo seno	1 q	60—	do 90—
slama	1 q	45—	do 60—
Goveja živina:			
voll I.	žive teže 1 kg	9.50	do 10—
voll II.	žive teže 1 kg	8—	do 8.50
voll III.	žive teže 1 kg	7—	do 8—
teleta	žive teže 1 kg	15—	do 15—
Prašičji:			
6—8 tednov stari	komad	175—	do 300—
3—4 mesecev stari	komad	350—	do 440—
5—7 mesecev stari	komad	460—	do 500—
debeli	žive teže 1 kg	15—	do 12.50
debeli	mrtve teže 1 kg	10—	do 16—
Perutnina:			
piščanec	komad	16—	do 29—
kokoš	komad	25—	do 40—
Mleko, maslo, sir, jajca:			
mleko	1 lit.	2—	do 5—
smetana	1 lit.	10—	do 12—
čajno maslo	1 kg	40—	do 65—
surovo maslo	1 kg	36—	do 44—
böhinski sir	1 kg	28—	do 32—
sirček	1 kg	4—	do 12—
jajce	komad	0.75	do 1.25
Kurivo:			
trda drva	1 m ³	140—	do 150—
mehka drva	1 m ³	60—	do 120—

Delo na železnicah. Zemeljska dela za drugi tir na progi Beograd—Novska so že dovršena; ponekod je tudi že dovožen gramoz. Sedaj se pridno dela na nekih tehničnih objektih. Upati je upravičeno, da bo drugi tir do jeseni gotov.

Gnojnične jame. Italijanske oblasti so izdale med kmetovalce pred kratkim jako važen odlok, s katerim se pozivajo vsi živino-rejci po deželi, da si v roku treh let, računajoč od 28. aprila 1928 do 29. aprila 1931, se-

zidajo oziroma postavijo po naredbi predpisane gnojnične jame, ki so predvidene za vsako glavo odrasle živine ali konja v velikosti približno na 7 hektolitrov. Taka pametna odredba bi ne škodila tudi pri nas, seveda, če bi jo država v zadostni meri podpirala s primernimi podporami. Pomislimo, koliko milijonov gre brezbržno v nič in lahko trdimo, da po večini iz malomarnosti tudi drugače dobro situiranih kmečkih gospodarjev. Saj ni potreba, da se postavljajo samo moderne

gnojnične jame. Glavno je predvsem, da gnojnico drži. S tem pa bo dosežena še druga velikanska dobrot, in to v pogledu zdravja, da bo zginil za vselej iz vaških potov in kanalov smrad, ki ga povzroča ta dragoceni gnoj.

Velesejem v Zagrebu se vrši letos od 25. avgusta do 3. septembra. V zvezi z velesejemom se bo obdržal tudi Zadržni dan, razstava narodnih del, nastop hrvat. pevskih društev »Matija Gubec« itd. To bo najobširnejši velesejem, kar jih je bilo do sedaj v Zagrebu.

Bolni na pljučih!

Tisoč že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj to knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja, ki je že marsikoga rešila smrti. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro preмага. Nočno znojenje in kašelj prenehata, telesna teža se poveča ter po vseobčem poapnenju skrajša bolezen.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čimpreje pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boljše.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste žrpali mnogo koristnega. Ker bo moj založnik v celem razposlal samo

10.000 izvodov zastoj,

radi tega pišite takoj, da boste tudi Vi sprejeti v krog onih srečnih, ki bodo dobili to znamenito knjigo. Pišite na naslov:

GEORG FULGNER, Berlin - Neukölln,
Ringbahnstrasse 24, Abt. 616.

Najboljši in najtrpežnejši
**ŠIVALNI STROJI in
KOLESA so:**

**„Gritzner“
in „Adler“**

za dom, obrt in industrijo, v raznih opre mah. — Istotam švicarski pletilni stroji „Dubled“. Pisalni stroji „Urania“.

Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Le „Weck“-ove čaše in aparati za vkuhanje zadovolje vsako gospodinjno.

Glavna zaloga „Weck“ pri tvrdki Fructus, Ljubljana, Krekon trg 10/I. Zahtevajte cenik!

**K
O
S
E**

ia KRANJSKE OBLIKE
turške, peklenke in „Vulkan“
z (garancijo) ter prvovrstne
brusne kamne — ima v zalogi

Osrednja gospodarska zadruga

„EKONOM“

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

Kmetje in kmetice!

Kadar kupujete v mestu svoje potrebščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Pozor!

Bralcem
„Kmetškega lista“ se
priporoča pri nakupu pomla-
danskega in letnega najnovjšega
blaga za ženske in moške obleke.
Najlepše novosti svilnatih rut in šerp ter
drugih potrebščin „Domače podjetje“
pri **„CEŠNIKU“**
Ljubljana
Lingarjeva-Stritarjeva ulica
Poštom postrežba!

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za do-
mačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, playžarski in plinski.
Briketi.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta 15/1.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

Velika zaloga

SUKNENEGA BLAGA

za moške in ženske obleke. — Lepa
izbira svilenih rut in šerp. — Krojači
in šivilje, pišite po vzorec!

KUPUJEMO zlato, srebro, platin in pla-

čamo: 1 srebrno krono Din 3 60
2 srebrni kroni . Din 7 20
3 srebrnih kron . Din 15 --

prevzamemo tudi vse druge kovine
in plačamo najbolje.

TOVARNA ZA LOČENJE DRAGIH KOVIN
Sp. Šiška, Sv. Jerneja cesta št. 8.

Naročajte »GRUDO«!

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred škofljo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uveren, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.